

FUNDACJA GENERALNA REZERWY ZAWACKIEJ
Al. Wolności 7, 81-100 Gdynia, woj. pomorskie
87-100 00 00, biuro: 58 55 22 186
e-mail: fundacja@wzawackie.pl
NIP: 523-19-25-127, REGON: 1470002736
KRS 00000411
NIP: 523-19-25-127, REGON: 1470002736
NIP: 523-19-25-127, REGON: 1470002736

M: 781/1502

24. 11. 2008

Derkowski Bogustaw
Beata Chetminska
Tomu
2
ul. DC K

Rypin
AK

Derkowski Bogustaw
ps. "Zenek"

M: 781/1502 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Derkowski Bogusław

T: M: 781/1502 Pom

Dyplom AD

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k. 5 s. 1-5

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] k. 3

VI. Fotografie brak

1/11. Relacja

1. Relacja B. Derkowskiego o działalności konspiracyjnej, spisane 1.06.1995, rękop. oryg. k. 5 s. 1-5

Kwestionariusz dla Archiwum Pomorskiego Armii Krajowej w Toruniu.

I. Dane osobowe

1. Nazwisko i imię: Derkowskie Bogusław
2. Data i miejsce urodzenia: 24 października 1927 rok
Gizyńsk powiat Bydgoszcz
3. Imiona rodziców: Feliks i Eugenia z domu Babinska
zawód - rolnicy, ojciec - Komendant Powiatowy Strzelców,
matka - wieloletnia przewodnicząca Koła Gospodyń.
4. Obecny adres: Toruń, ul. PCK

II. Dane rodzinne

1. Tytułaciem: 5 klas szkoły Podolskiej w Dożu 1939 roku.
2. Przebieg pracy zawodowej - Byłem uczniem i zawodowo
nie pracowałem.
3. Stosunek do służby wojskowej w 1939 r. - miałem 12 lat
i nie podlegałem służbie wojskowej.

III. Udział w kampanii wrześniowej 1939 roku - ze względu
na metody nie miałem udziału w kampanii
wrześniowej.

IV. Krotki życiorys okupacyjny.

Mieszkałem w Gizyńsku z matką, ojczymem i dwoma braćmi
utrzymywaliśmy się z gospodarstwa rolnego, korzystaliśmy
z pomocy sąsiadów, gdyż u nas ukrywał się mój
brat młodszy.

V. Działalność okupacyjna.

1. Do Armii Krajowej wstąpiłem 1 października 1943 roku
i przyjąłem pseudonim "Henek"

2. Przynięty ^{moje} ^{do} ^{sta} ²
Kowalski ps. "Tomasz" i jego zastępca pppor. Stanisław
Balinowski ps. "Szatek" w moim domu, gdyż dom mój był
stałą kwatery konspiracyjną Komendanta Obwodu i jego zastępcy.

3. Pełniłem funkcję osobistego łącznika konspiracyjnego
ppor. Tadeusza Kowalskiego "Tomasz" Komendanta Obwodu AK
Pyrzyc i pppor. Stanisława Balinowskiego "Szatek" zastępcy Komendanta
Obwodu AK Pyrzyc. Do głównych moich zadań należało
przeniesienie lub przechowanie tajnych dokumentów do różnych
kwater, zlokalizowanych w obwodzie pyrzyckim. Brałem
również udział w "otłoni" oficerów, gdy zmieniali miejsce
pobytu, często przeprowadzaniem ich bardziej bezpiecznymi drogami
i ubezpieczeniem idąc pierwsi. W czasie nocy w moim
domu każdy dowódcę pełnił również służbę wartowniczą.
Dom mój był także kwatery "doraźną" dla oficerów Armii
Krajowej, zatrzymujących się w naszym domu na krótki okres,
czasem. Pobywali u nas np. szef sztabu Komendy Okręgu AK
Pomorze - ppłk Józef Chyliński ps. "Piotr", "Pekin", "Wicher",
szef Szusby Łączności Komendy Okręgu AK Pomorze kapitan Henryk
Gnielzmacher ps. "Michał", "Marta", Komendant Inspektoratu AK
w Łódzku ppłk Henryk Kłopotyński ps. "Suzanna" (bliźni
kuzyn mojego ojczyma), Komendant Obwodu Lipno
por. Mieczysław Klubiński i wielu innych. Światawami z
którymi utrzymywałem stały kontakt były: Antoni
Brenkowskiego w Stosy Wn, Lewandowski w Gieroku,
Apolonii Zielinskiej w Stalnowie, Heleny Kacubinskiej
w Dobrym nad Długą ul. Hołcilna 16, Stanisław
Olewiński w Gieroku (gdzie miał kwatery zastępcy szef
sztabu Komendy Okręgu AK Pomorze - ppłk Józef Chyliński.

4. Odbyłem przesłuchanie dotyczące pracy Łaznika, przez Komendanta Obwodu AK Byppin por. Tadeusza Kowalskiego ps. "Tomar".
Przebiegiem przesłuchania odznaczeń i awansów mi otrzymałem.

5. Członkowie mojej rodziny zostali aresztowani Komendantem Inspektoratu AK w Krakowie por. Henryk Bopryński ps. "Szwarna".
Aresztowano go 1 maja 1943 r., został zbieg z aresztu Gestapo w Byppinie. W październiku i listopada 1943 r. został ponownie aresztowany. W końcu 1944 r. rozstrzelany w więzieniu policyjnym w Krakowie jako Polak. Ponadto znajomym mojej rodziny, który zginął był mój brat Henryk Komenda Obwodu AK Pomorze kapitan Henryk Gritzmacher ps. "Michał", "Marta".
Przy przemieszczaniu się z kwatery w Starej Wsi w kierunku Skępczycy z ppłk. Józefem Chylińskim zostali kontrolowani przez patrol policji niemieckiej w wsi Lubowice (powiat lipnowski), gdzie do niego do wyznaczonej stacji w czasie którego przemiłował Henryk Gritzmacher. Ppłk. Józef Chyliński został ujęty, a następnie poprzez kwatery u J. Brinkowskiego i St. Olewskiego dotarł do Gólcubia, gdzie ukrywał się na kwaterze u Marii Gajkowskiej i Piotra Lepowskiego.

VI. W mojej rodzinie do Armii Krajowej należeli: ojciec Alojzy Jabłoński, matka Eugenia Jabłońska, starszy brat Stanisław Derkowski i ja Bogusław Derkowski. W rodzinie tylko młodszym przyrodni brat Feliks Jabłoński, gdyż był zbyt młody. Moja rodzina i ja żyliśmy w ciętym mieszkaniu w Warszawie, gdyż przez uczestnictwo w Armii Krajowej nasz dom był kwaterą Komendy Obwodu AK Byppin. Ponadto był mójemu częstym spotkać oficerów i żołnierzy różnych specjalności. W stodołę był wykopany specjalny schron, gdzie słuchano radia i wypróbowywano sprawność broni.

Matka zajmowała się głównie przygotowywaniem posiłków dla całej dużej liczby członków Armii Krajowej. Ojciec był głównie zaopatrzeniowcem i starał się, aby nigdy nie zabrakło produktów żywnościowych, które bardzo często były trudne do zdobycia. Mój brat Stanisław i ja pełniliśmy funkcję łączników do zadań specjalnych Komendanta Obszaru Wydzielonego por. Tadeusza Kowalskiego ps. "Tomaz" i jego zastępcy ppor. Stanisława Balińskiego, oraz brałszy udział w "akcji" oficerów, gdy zmieniła się sytuacja polityczna. Ponadto pełniliśmy na zmianę służbę wartowniczą w czasie nocy w moim domu każdej niedzieli.

VII Okres powojenny

1. Po wojnie ukończyłem czteroletnie gimnazjum w Pysznym, a następnie dwuletnie liceum Ogólnokształcące im. Stefana Mieroskiego w Toruniu i złożyłem w 1949 roku egzamin maturalny. Następnie studiowałem chemię na Uniwersytecie Gdańskim i uzyskałem dyplom ukończenia studiów jako magister chemii. Pracę zawodową rozpocząłem w 1952 roku jako nauczyciel chemii w Liceum Ogólnokształcącym w Wąbrzeźnie. W czasie pracy zawodowej, pełniłem jednocześnie funkcję skarbnika Zarządu Powiatowego Związku Zawodowców Polaków.

W 1976 roku przeprowadziłem się z rodziną do Torunia i pracowałem przez jeden rok w Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika, a następnie w Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki, również jako nauczyciel chemii. Po dwudziestu latach pracy zawodowej w zawodzie nauczycielskim otrzymałem

- 5 str.
- 5
1. "Książki Kłosa Zaręki" za całokształt wyróżniającej pracy dydaktyczno-wychowawczej, a pro krytycznemu brataniu Kłosa nie zasodnie naukowe przyznano mi Kłosa Kawalerki Orderu Odrodzenia Polski. W 1985 roku przeszedłem na emeryturę. Decyzją Urzędu do Spraw Komitantów i Osób Represjonowanych uzyskaniem uprawnienia komitantów.
 2. W działalności konspiracyjnej "poakowskiej" nie uczestniczyłem.
 3. Nie byłem represjonowany w PRL w związku z działalnością konspiracyjną w Armii Krajowej.

VIII. Dokumentacja

Żadnych dokumentów, pamiątek, fotografii z okresu okupacji i działalności konspiracyjnej nie posiadam.

Toni, dnia 1 czerwca 1995 r.

Derkowski

Dostarczył p. Bogusław

Derkowski

dnem 7.06.1995 r.

insp. Brodziej

T. N - 481/1500 Pom.

Dypim

Derkowski Bogusław

W. Early informacyjne

W. 3

Derkowski Bogusław

Rybin¹
AK

Ps. denek¹

Krótkie relacje o swojej służbie w AK.

(Sprawki między T. Korzeką ps. "Tawasz"
a S. Balistką).

Głównie S. Balistką.

Zob. T.: Sprawy S. Smugalskiego, I Relacje,
str. 41, 43, 51

HMM-PL

Derkowski Bogusław ^{Brodni wsi pmo? 2}
t s. Feliksa AII
nr. 24. 10. 1927; konsp. - X 1943 -
- 01 1945

zob. Lista członków Sw. Lu. Z AK
Okr. Toruń, s. 16; t. problem. org.
kombatanckie

AK III M

brodnic

3

Der. okesni Bogusl

Ur. 24.10.1927 r. w Grynlu.

Wielomys w S2 EAK

rob. T. osrodek w S2 EAK. okręgu Toruń
(pomocni st)

hmm-77

Derkowski Bogusław

M-784/1502 Brodnia
AK

Derkowski Bogusław
ps. "Zenek"

Derkowski Bogusław

